

Ani nevěsta, ani lehká žena

Jsme autonomní a sebevědomé uskupení říká šéf hnutí Starostové a nezávislí Petr Gazdík. Krajské volby ukážou, jaká bude jeho další cesta.

ROZHOVOR

str. 8–9

Švábi obsadili Bolívii

Jihoamerická drogová válka se z Kolumbie přesouvá kvůli takzvanému švábímu efektu do Bolívie.

TÉMA

str. 10–11

→ CZK/EUR • 27,020 / 0,000 Kč → CZK/USD • 23,717 / -0,063 Kč → PX • 864,20 / -0,41% → EURO STOXX 50 • 2955,83 / +0,65% → ZLATO • 1263,45 \$ / -1,90%

KOMENTÁŘ: DRAHÁ KRAJSKÁ PŘEDEHRA / str. 13

Krátce

Zeman jmenuje guvernéra ČNB už 25. května

V čele České národní banky stane nový šéf o dva měsíce dříve, než se původně očekávalo. Prezident Miloš Zeman ohlásil jeho jmenování na 25. května. Nejpravděpodobnějším jménem příštího guvernéra je Jiří Rusnok. **str. 3**

Soudce zas odložil verdikt o pozemcích u Brna

Tahanice amerického developera Prologis s firmami z daňových rájů o parcely nebere konce. Insolvenční soudce Jan Kozák již podruhé odročil rozhodnutí ve sledovaném sporu o parcely v Syrovicích u Brna. **str. 5**

Rijád zdání prázdne pozemky

Saúdská Arábie uvalila daň na nezastavěné městské pozemky ve výši dvou a půl procenta jejich hodnoty. Jde o jeden z prvních nástrojů, kterými chce Rijád korigovat ekonomické problémy země, již trápí propad cen ropy a nedostatek bytů. **str. 6**

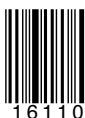
twitter.com/e15news

PAPEŽ FRANTIŠEK:

Sním o Evropě, o níž nebude možné říci, že její úsilí o lidská práva bylo její poslední utopií.

Koupit iPhone? Ne, pronajmout

Každý rok nový **iPhone za měsíční nájemné**. Obchodní model, kterému Češi zatím nepřišli moc na chuť, odstartoval koncem dubna internetový gigant **Alza**. Se stejným nápadem už přitom jeden významný hráč pohořel, **Home Credit ukončil obdobnou službu po půldruhém roce** před pár týdny. Alza je ale zatím po pár týdnech prodeje nové služby **spokojena a rozšiřuje ji** na androidové telefony. **BYZNYS / str. 4**

Kolář ET5

9 771803 454307 16110

Zápisník
Jana Šindeláře

Páni horníci

Levicová politika se v rámci zajišťování blaha lidu obvykle neštítí páchat hrubou nespravedlnost. Nejnověji to ukazuje kauza OKD, kde jako jedno z řešení prošel sněmovnou dřívější odchod do důchodu pro hlubinné horníky. Ti budou moci odcházet na odpočinek v necelých 56 letech, při volbě předčasného důchodu v 53 letech. Nespravedlnost spočívá v upřednostnění jediné profese před všemi ostatními.

Koho zajímá stres nedoceněných učitelů, kteří doslova i obrazně odpovídají za životy svěřených dětí? Kdo se ptá na zbytečně prostaty strojevedoucích, kteří celý život nepřírozeně zadržují moč nemající na lokomotivách záchod? Pomůže někdo stárnoucím rybářům, kteří na podzim vytahují ze studené vody spolu s rybami i revma? A co dřevorubci, hutníci nebo krizoví manažeři? Ti všichni mají smůlu, neboť nejsou soustředěni do jedné neúspěšné firmy v jednom svérázném kraji.

Dočkáme se tak situace, kdy ztrhaný šedesátník drvoštěp bude prací žít 53letého slezského penzistu. A to v době, kdy se důchodový účet propadá do stále větších ztrát a odchod na odpočinek se všem stále vzdaluje. Příznačný je přístup skomírající pravice, která novelu zákona nechala projít bez zásadního protestu. Jistou dávkou populismu lze před krajskými volbami chápat. Stejně tak ale budou muset politici pochopit, že ne ve všech krajích se vynášení horníků na piedestal tleská. Každý má právo nebýt horníkem.

Protagonisté dne

Jan CHOVANEC
ŠÉF CENDIS

Státní podnik získá práci na čtyři roky, od rezortu dopravy dostane smlouvu za 150 milionů. Stát si tím chce také udržet IT specialisty.
str. 3

Petr DVOŘÁK
ŠÉF ČESKÉ TELEVIZE

ČT bude vysílat olympiády nejméně do roku 2020. Dohodla se na tom s novým majitelem práv, společností Discovery Communications.
str. 5

Werner FAYMANN
RAKOUSKÝ KANCLÉŘ

Rezignuje na všechny své politické funkce. Zřejmě neustál triumf pravicového populisty Hofera v prvním kole prezidentské volby.
str. 12

STOVKY MILIONŮ. Zásah ve Vrbětích stál armádu, policii a hasiče do konce roku 2015 celkem 350 milionů korun. Poslední kamion se zbrojním materiálem odjel koncem prosince. Vyvezeno jich bylo na 550.

Soud s Excaliburem rozhodne v kauze min

Firma koupila vojenský materiál od maďarského ministerstva obrany a české úřady s jeho dovozem souhlasily. Přesto je v případě obžalováno pět lidí.

Pavel Otto

Více než rok a půl od výbuchů v muničním areálu ve Vrbětích začne dnes ve Zlíně soud s firmou, která v jednom z hangárů skladovala pět stovek min. Podle obžaloby pochybila, protože jejich používání zakazuje Ottawská konvence z roku 1997, k níž se připojilo i Česko.

Nejde však o ostravskou Imex Group spojenou s oběma explozemi, při nichž zahynuly dva její zaměstnanci, ale o Excalibur Army zbrojaře Jaroslava Strnada. Na vyšetřování jeho společnosti se už předloni zaměřil policejní útvar pro odhalování organizovaného zločinu. Nikdo z Imexu dosud obviněn ani obžalován nebyl.

Podle Strnadova mluvčího Andreje Čírtka vytvořili orgány

činné v trestním řízení umělou kauzu. „Ve Vrbětích nevybuchly sklady pronajímané Excaliburem. Soudem řešený případ údajně zakázaných min se výbuchů nijak netýká,“ řekl.

Prvoinstanční soud naplánoval líčení do čtvrtka. Rozhodnout

Obžalovaní nemohli vědět, že si Česko vykládá tutéž mezinárodní smlouvu jinak než Maďarsko, uvedla obhájkyň Excaliburu.

by měl hlavně to, zda se na miny mezinárodní smlouva skutečně vztahuje. Zatímco obžaloba se opírá o posudek policejního pyrotechnika, protistrana má k dispozici několik posudků včetně stanovisek maďarského vojenského znalce a maďarského ministerstva obrany. Právě od něj Excalibur ve veřejném tendru miny koupil. Ottawskou konvenci

přitom podepsalo jak Česko, tak Maďarsko.

Paradoxní je také skutečnost, že s dovozem min souhlasil příslušný český policejní orgán stejně jako české ministerstvo průmyslu a obchodu, jejichž povolení jsou v takových případech nezbytná.

Obhájkyň Excaliburu Dana Libochowitzová připomíná, že trestný čin držení zakázaných bojových prostředků předpokládá úmysl na straně viníků. „Obžaloba znak tohoto trestného činu nijak nevysvětluje. Proč by pracovníci miliardové společnosti měli chtít či měli být srozumění s tím, že ohrozí sebe i firmu zaměstnávající pět set lidí kvůli bezvýznamnému objemu munice? Obžalováno je pět osob od generálního ředitele až po skladníka, kteří nemohli vědět, že Česko si vykládá tu samou mezinárodní smlouvu jinak než Maďarsko,“ zdůraznila Libochowitzová.

Státní zástupce Leo Foltýn trvá na argumentech obžaloby. „Důvodnost a zákonnost zahájení trestního stíhání je opřena o provedené procesní úkony, které jsou zaznamenány a shromážděny ve vyšetřovacím spisu,“ konstatoval.

Zeman jmenuje guvernéra centrální banky už 25. května

■ V čele České národní banky má stát nový šéf o dva měsíce dříve, než se původně očekávalo.

Nástupce Miroslava Singera jako šefa centrální banky jmenuje prezident Miloš Zeman 25. května. Nejpravděpodobnějším jménem příštího guvernéra je Jiří Rusnok, o němž Zeman loni uvedl, že je to „excelentní“ kandidát na funkci. Svůj záměr jmenovat právě Rusnoka potvrdil prezident v lednu. Podle dřívějších informací se to však mělo

stát až v červenci. Informaci agentury Bloomberg o datu jmenování potvrdil serveru E15.cz prezidentův mluvčí Jiří Ovčáček, ke jménu budoucího šefa ČNB se ale nechtěl vyjádřit. „Pokud jde o ČNB a jmenování, ústavní akt je naplánován na 25. května,“ napsal Ovčáček v textové zprávě.

Klíčovým úkolem nového guvernéra bude ukončení re-

žimu devizových intervencí, které oslabují kurz koruny.

„S ohledem na mírně protiinflační bilanci rizik stávající prognózy vidí bankovní rada jako pravděpodobné ukončení závazku blíže polovině roku 2017,“ uvedl nedávno nynější šéf centrální banky Miroslav Singer. Podle

hlavního ekonoma společnosti Roklen Lukáše Kovandý to ale Singerův nástupce

Intervence ČNB podle Rusnoka zbouraly mýtus pevné, stabilní, pomalu, ale jistě posilující české koruny.

nebude mít snadné. „Nikdo nemůže zodpovědně prohlásit, že ví, jak ústup z intervence dopadne. Prostě proto, že s takovým opatřením chybí rozsáhlejší historická zkušenost,“ napsal Kovanda v komentáři pro deník E15.

Rusnok je členem bankovní rady ČNB, kam jej v březnu 2014 jmenoval prezident. Zeman kritizuje měnové intervence, jsou prý ekonomicky neefektivní. Podle Rusnoka dokonce zbouraly mýtus koruny jako stabilní měny. „Byl to mýtus pevné, stabilní, pomalu, ale jistě posilující české koruny,“ uvedl loni Rusnok. /vaj/ **Více E15.cz**

Bez práce je nejméně lidí za sedm let

Nezaměstnanost v Česku v dubnu klesla na 5,7 procenta z březnových 6,1 procenta. Bez práce bylo necelých 415 tisíc lidí, nejméně od ledna 2009. Podniky nabízely přes úřady práce více než 124 tisíc volných míst, což je nejvyšší dubnová hodnota od roku 2008, oznámil Úřad práce ČR. /čtk/ **Více E15.cz**

twitter.com/e15news

DAVID MAREK:

Podíl nezaměstnaných klesá na 5,7 % (7leté min). Trh práce je v podobné kondici jako Eva Vrabcová-Nýltová na pražském maratonu.

Vzkříšený Cendis vymyslí státní půjčovnu vlaků

■ Rezort dopravy uzavře s vlastní firmou čtyřletou smlouvu. Díky ní si také udrží IT specialisty.

Jan Šindelář

Ministerstvo dopravy začíná rozhybávat státní podnik Centrum dopravních informačních systémů alias Cendis. S firmou se chystá uzavřít rámcovou smlouvu na čtyři roky v hodnotě 150 milionů korun. Vyplyvá to z informací pro vládu, které má deník E15 k dispozici. Cendis se bude v první řadě věnovat zakázkám z oblasti IT technologií, pro ministerstvo ale rovněž vypracuje studii k chystané státní půjčovně vlaků.

„Podnik bude spolupracovat s ministerstvem dopravy na projektech, které mají pro rezort klíčový význam, ale ministerstvo je nemůže pri-

márně zabezpečit z vlastních zdrojů,“ uvedl ředitel Cendis Jan Chovanec.

Firma bude podle smlouvy v první řadě pracovat na budování Národního kontaktního místa pro mezinárodní výměnu dat o spáchaných přestupcích, řidičích, vozidlech a podnikatelích v silniční dopravě. Lidé

z Cendisu dostanou na starost rovněž kybernetickou bezpečnost registrů vozidel a řidičů. Přeběrou do správy například systém pro řízení přeprav nebezpečných nákladů.

K nejzávažnějším položkám smlouvy ovšem patří studie ke státnímu nákupu vlaků. Ministerstvo hodlá totiž nakupovat vlaky za evropské peníze a dopravcům je následně půjčovat, což je převratná novinka, která změní majetkové poměry na českých kolejích.

„Plán by měl určovat, jakým způsobem využít evropské fondy na nákup vozidel

a jak s nimi dále nakládat tak, aby všichni cestující měli zajištěn moderní standard vozidel a žádný dopravce nebyl znevýhodněn,“ sdělil mluvčí ministerstva dopravy Tomáš Neřold.

Cendis vznikl loni z jiného neznámého státního podniku Cimto. Ministr dopravy Dan Ťok chtěl původně do nového podniku převést systémy související s mýtem. Z toho ale sešlo. Ťok mimo jiné argumentoval tím, že státní podnik má lepší možnosti než úřad zaplatit a udržet IT specialisty.

Stát hledá mýtného poradce

Ministerstvo dopravy vypsaló soutěž na poradce k tendru na provoz mýtného systému. Vítěz zakázky by měl ministerským úředníkem pomoci vypsát otevřené výběrové řízení na provoz mýta od roku 2020. Hodnotu zakázky úřad odhadl na sedmdesát milionů korun. Na podání nabídek mají uchažet čas do konce června.

Krátce

Obce nepřijdou o služby, pošta najde partnery

Pokud provozování poštovních služeb nepřevzme sama obec, bude Česká pošta hledat jiné partnery, třeba místní obchodníky.

Foto: čtk

Po jednání zástupců měst a obcí a České pošty to uvedl předseda Svazu měst a obcí ČR František Lukl. Tématem byla hlavně přeměna některých poboček na franšízy, kvůli níž se svaz dlouhodobě obává zmenšení nabídky služeb. **Více E15.cz**

Ekologové: Příspěvky náleží i dalším horníkům

Pět ekologických organizací vyzvalo vládu, aby schválila příspěvky i pro horníky z hnědouhelných společností, které útlum

těžby připraví o práci. Kabinet má o příspěvcích pro propuštěné jednat zítra. Podle návrhu by je měli dostávat nejen zaměstnanci z OKD, ale i z dalších deseti společností.

Lékaři posilují rozpočet na svou kampaň

Navzdory ujištěním politiků vládní koalice, že souhlasí se zvýšením platů zdravotníků, kampaň České lékařské komory pokračuje. Na akci Zdravotnictví volá o pomoc se dobrovolně skládají další základní buňky lékařské komory. Na penězích mimořádně přesunutých z regionů už centrum získalo na kampaň téměř 700 tisíc korun. **Více E15.cz**

Šéf ESA otevřel v Praze byznysový inkubátor

Ředitel Evropské vesmírné agentury Johann-Dietrich Woerner slavnostně otevřel Pražské startupové centrum v rámci projektu ESA Business Incubation Center. Je to třináctý byznysový inkubátor v Evropě, ve kterém ESA hledá prolnutí technologií používaných ve vesmíru a pozemském byznysu. /čtk/ **Více E15.cz**

POMALÁ OBMĚNA. Čeští zákazníci vyměňují telefony za nové pomaleji než ti na Západě. Obvyklé tempo je kolem dvou let.

Alza zkouší štěstí s pronájmy luxusních mobilů

■ Se smartphony na leasing před časem pohořel Home Credit.

Jaroslav Bukovský

Rok co rok luxusní nový telefon sexy značky za měsíční nájemné. Obchodní model operativního leasingu mobilů, kterému Česko zatím nepřišlo na chuť, láká velká jména domácího on-line byznysu. Masivní kampaň na pronájem iPhoneů a mobilních špiček od Samsungu s roční obměnou přístroje odstartoval koncem dubna internetový gigant Alza. Na tom též nápadu přitom ve stejném okamžiku jeden významný hráč pohořel, Home Credit obdobnou službu ukončil po půldruhém roce před pár týdny. Češi prý tak často nový mobil nežádají.

„Službu jsme testovali jako jeden z mnoha inova-

tivních projektů. Zájem zákazníků o pravidelnou obměnu telefonu však nenaplnil naše očekávání, a proto jsme se projekt rozhodli ukončit,“ uvádí mluvčí Home Creditu Zuzana Bienvenu. Službu s názvem Update podle ní využilo několik tisíc klientů. Většímu úspěchu mimo jiné bránil fakt, že si Češi obvykle svůj přístroj nechávají podstatně déle. „Evidujeme něco kolem dvou let,“ uvádí například na adresu nejobvyklejší periody obměny mobilu šéf obchodu s mobily v Samsungu Michal Forejt.

S modelem každoroční obměny telefonu klientům, kteří platí měsíční částku za pronájem, přišel americký Apple v rámci svého programu iPhone Upgrade. Ten klientům garantuje, že při placení určitého měsíčního poplatku získají každých

dvanáct až osmnáct měsíců nárok na nový model telefonu značky. „Naše služba je obdobou tohoto programu a mezi našimi zákazníky zatím zaznamenala takový úspěch, že jsme se rozhodli nabízet podobným způsobem i smartphony se systémem android,“ uvádí marketingový ředitel Alzy Karel Kučera.

Životaschopnost modelu, ve kterém zákazník dostane každý rok nový mobil za měsíční částku začínající na tisícikoruně, potvrzují i někteří experti. „Až tři čtvrtiny uživatelů iPhoneů perspektivně přejdou od kupování přístrojů k Upgrade programu,“ soudí například šéf konzultantské společnosti Piper Jaffray Gene Munster. Do karet Applu nahrává průměrná doba nákupu nového telefonu kolem půldruhého roku.

Krajský soud poslal OKD do úpadku

■ Rozjíždí se hon na 17 miliard. Firma by dala přednost reorganizaci před konkurzem.

Krajský soud v Ostravě poslal těžební společnost OKD do úpadku. Věřitelé mají dva měsíce na to, aby přihlásili své pohledávky. Soud jmenoval insolvenčním správcem Leeho Loudy, na srpen nařídil přezkumné jednání a svolal schůzi věřitelů. OKD teď bude čekat na rozhodnutí věřitelů. Insolvenční návrh na sebe podala sama OKD s tím, že dluží více než 650 věřitelům přes 17 miliard korun.

Samosoudce Petr Kula uvedl v usnesení, že soud má osvědčen úpadek z dokladů předložených dlužníkem, tedy firmou OKD. Přezkumné jednání soud nařídil na 9. srpen, o den později bude schůze věřitelů. Na ní insolvenční správce předloží zprávu o své dosavadní činnosti a věřitelé by měli rozhodnout, jakým způsobem se úpadek společnosti bude řešit. Možnosti jsou dvě: konkurz, při němž má konkurzní správce za úkol zpeněžit majetek dlužníka tak, aby uspokojil co nejvíce nároků věřitelů, nebo šetrnější reorganizace. Při

povolené reorganizaci by se postupovalo podle reorganizačního plánu, který by schvaloval věřitelský výbor.

Mluvčí OKD Ivo Čelechovský uvedl, že vedení OKD se s rozhodnutím soudu seznámilo a bude čekat na rozhodnutí věřitelů, zda OKD půjde do konkurzu, nebo schválí reorganizaci firmy. „V zákonné lhůtě by pak byl předložen reorganizační plán, který musí nejprve schválit věřitelský výbor. Management firmy, jak už mnohokrát deklaroval, se jednoznačně přiklání k druhé variantě – tedy zachovat chod firmy a postupně uspokojovat pohledávky svých věřitelů,“ uvedl Čelechovský. /čtk/

Sledujte E15.cz

Mládek: Hlavním věřitelem je asi AHG

Hlavním věřitelem OKD je podle ministra průmyslu Jana Mládka pravděpodobně Ad Hoc Group. Mládek podotkl, že podle předběžných informací má AHG 13 miliard korun pohledávek z celkového dluhu firmy přes 17 miliard korun. Schůzka státu s AHG v plánu nyní není, Mládek ale předpokládá, že se uskuteční.

Krátce

Průmyslová výroba zpomalila růst

Průmyslová výroba v Česku v březnu zpomalila meziroční růst na 0,6 procenta z únorových 5,6 procenta. Podle analytiků březnová čísla potvrzují, že český průmysl přešel na nižší rychlostní stupeň. Dokládá to i pokles průmyslových zakázek, který byl v březnu prvním od května 2013. Stálící zůstává automobilový průmysl.

Přebytek zahraničního obchodu se zvýšil

Obchod s dopravními prostředky příznivě ovlivnil výsledek březnové obchod-

ní bilance Česka, která meziročně zvýšila přebytek o čtyři miliardy na 21,7 miliardy korun. Obchodu s auty a stroji přebytek vzrostl proti loňskému vzešlo dokonce o 6,4 miliardy korun. Vývoz českých exportérů však v březnu meziročně klesl o 2,5 procenta, firmy vyvezly zboží za 296 miliard korun. Dovoz se snížil o 4,1 procenta.

Stavebnictví dál padá

Výrazný propad českého stavebnictví pokračuje. V březnu meziroční pokles zrychlil na 12,5 procenta z únorových 2,3 procenta. Pokles byl nejvýraznější od poloviny roku 2013. /čtk/

NESTÍHÁ.
Přemírou
dalších
povinností
odůvodnil
Kozák
odročení
verdictu.

Soudce opět odložil verdikt ve sporu o pozemky u Brna

Tahanice amerického developera Prologis s firmami z daňových rájů o parcely nebere konce.

Daniel Novák

Insolvenční soudce Jan Kozák již podruhé odročil rozhodnutí ve sledovaném sporu o parcely v Syrovicích u Brna. Soudní pře se vede o to, zda parcely určené na velký realitní projekt jsou součástí majetkové podstaty zkrachovalé firmy Deveplan. Od ní si Američané pozemky koupili v roce 2009. Uskupekání neprůhledných společností registrovaných od Kypru přes Gibraltar po Belize ale tvrdí, že transakce byla kvůli právní vadě neplatná a mají být zpeněžené v rámci konkurzu Deveplanu.

Poslední jednání v případě se uskutečnilo v polovině dubna. Již tehdy Kozák odsunul vynesení verdiktu na závěr měsíce s tím, že případ je složitý a potřebuje

od všech účastníků písemná vyjádření. „Je to nestandardní, ale nic za tím nehledejte,“ řekl tehdy. Na konci dubna se ovšem strany sporu dozvěděly, že budou muset dál čekat. Kozák rozsudek posunul o dva týdny. Jako důvod uvedl přehlcení ostatní agendou. Ani v novém termínu se však nic nestalo. Bez bližších podrobností Kozák odsunul verdikt o dalších čtrnáct dní.

Kozákovi před čtyřmi lety hrozila ztráta taláru kvůli kontroverzním postupům v konkurzu OP Prostějov nebo pily Javořice. Jeho odvolání navrhoval tehdejší ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil (ODS). Kozák obvinění omítl jako neopodstatněná. Kárnou žalobu na Kozáka a další soudce stáhl Pospíšilův nástupce Pavel Blažek.

Do kauzy brněnských pozemků se již vložilo také tamní Krajské státní zastupitelství. V přípisu soudci Kozákovi státní zástupkyně Dagmar Řičánková uvedla, že se ztotožňuje s právní argumentací Prologisu.

Staří známí

Offshorové firmy vystupující v přetahované o jihomoravské pozemky nejsou v tuzemsku nováčky. Například kyperská SG Solar Green se ještě pod jménem Lapursa snažila od státu dostat miliardové odškodné kvůli vytunelovaným CS fondům. Firmu Online Services s adresou na ostrově Samoa zase zakládala panamská advokátní kancelář Mossack Fonseca. Online Services vystupovala loni v roli věřitele fotbalového klubu Slavia ještě před vstupem čínského investora. V souvislosti se zájmem na úspěchu firem z daňových rájů v tomto případě se objevila jména podnikatelů Martina Bendy a Pavla Petroviče. Benda účast v této věci popřel, Petrovič se s odkazem na doporučení advokátů nevyjadřuje.

ČT si udržela olympiády

■ Fanoušci olympijských sportů, kteří se obávali, že si kvůli hrám budou muset pořídit placený televizní kanál, si mohou oddechnout. I přenosy z her v roce 2018 a 2020 uvidí v České televizi.

Michal Nosek

Veřejnoprávní Česká televize bude vysílat olympijské hry minimálně do roku 2020. Dohodla se na tom se společností Discovery Communications, která se letos nově stala majitelem veškerých práv pro celou Evropu na následujících osm let.

Česká televize, která vysílá olympiády od roku 1956, oslovila Discovery Communications v okamžiku,

kdy bylo jasné, že evropské veřejnoprávní televize od Mezinárodního olympijského výboru práva nezískají. „Rychlost jednání byla jednou z věcí, které nám při domluvách s novým vlastníkem práv pomohly. Česká televize je po Velké Británii, Nizozemsku a Finsku teprve čtvrtou stanicí, která dohodu uzavřela, a pro centrální a východní Evropu tak sloužíme i jako jakýsi příklad toho, že domluva možná je,“ říká generální ředitel České televize Petr Dvořák.

Divákům televize garantuje plnohodnotné celodenní vysílání olympijských her na programu ČT sport s důrazem na účast českých

sportovců. Prodej veškerých práv od Mezinárodního olympijského výboru soukromé společnosti byl podle zástupců veřejnoprávních televizí zásadní ranou pro celoevropský televizní trh. V oblasti sportovních práv se situace v posledních letech mění rychle, jejich ceny stoupají na hodnoty, které se před pár lety zdály nerealné. „Přestože se nám podařilo od společnosti

Discovery Communications získat práva na vysílání olympijských her levněji oproti jejímu původnímu návrhu, budeme muset v oblasti sportovního vysílání hledat nové úspory,“ doplnil Dvořák. **Více E15.cz**

Ceny sportovních vysílacích práv se v posledních letech šplhají na hodnoty, které byly před pár lety zcela nerealné.

Moody's zvýšila rating ČD

Jan Šindelář

České dráhy si před klíčovou emisí dluhopisů mohou oddechnout. Po dvojím poklesu a stagnaci z minulých let se jim dostalo od agentury Moody's pochvaly v podobě zlepšení ratingu z Baa3 na Baa2. Státní dopravce tak odskočil na dva stupně od spekulativního pásma.

Stejného hodnocení se dostalo i chystaným bondům, které chce dopravce v nejbližších týdnech vydat v objemu 300 milionů eur. Výhled je navíc stabilní. Agentura pozitivní hodnocení přisuzuje mimo jiné lepší struktuře provozních výsledků. Moody's rovněž oceňuje, že se drahám v minulém roce dařilo nahrazovat krátkodobé dluhy cennými papíry s delší splatností a nižšími úroky. Navíc agentura nepočítala s možným převodem nádraží na SŽDC za 3,2 miliardy korun, což může být pro národního dopravce dodatečný výnos. **Více E15.cz**

Foto čtk

MIMO PŘEDPOKLAD. Ratingová agentura nepočítala s převodem nádraží na SŽDC, který bude pro dráhy dodatečným výnosem.

Rijád omezí spekulace, zdaní prázdné pozemky

■ Vláda pouštního království bojuje s vysokým deficitem rozpočtu i nedostatkem bydlení.

Jan Vávra

Saúdská Arábie uvalila daň na nezastavěné městské pozemky ve výši dvou a půl procenta jejich hodnoty, opatření vstoupí v platnost již příští měsíc. Jde o jeden z prvních nástrojů, kterými začne Rijád naplňovat ambiciózní reformní plán s názvem Vize 2030. Ten má korigovat ekonomické problémy země, již netrápí jen prudce rostoucí deficit veřejných financí v důsledku propadu cen ropy, ale také nedostatek bytů. Stavební pozemky se podle analytiků staly předmětem zájmu spekulantů.

Vláda Saúdské Arábie v rámci nedávno oznámené ekonomické strategie plánuje nejen vymanit zemi ze závislosti na příjmech z ropy, ale také zvýšit do roku 2020 míru vlastnictví bydlení alespoň o pět procentních bodů. V současnosti

Foto: profimedia.cz

STAV, NEBO PLATÍ! Na nedostatečnou nabídku bydlení si stěžují hlavně mladí obyvatelé Saúdské Arábie. Kvůli ní jsou byty drahé.

dosahuje 47 procent a podle agentury Reuters si na stav trhu s nemovitostmi stěžují zejména mladí obyvatelé země, pro něž je pořízení vlastní nemovitosti často mimo jejich finanční možnosti.

Pomoci jim mají další plánované kroky vlády, mezi něž patří nabídka hypoték se státní garancí. Stovce tisíc rodin s nízkými příjmy úřady začnou od příštího roku poskytovat rovnou i nemovitost k užívání.

Nyní brání masivnější výstavbě bytů, a tím pádem i jejich zlevnění, zejména spekulace s pozemky. Podle agenturou oslovených analytiků až polovina plochy významných městských aglomerací zůstává ležet

ladem kvůli příslibu budoucího zhodnocení. Tuto praxi má penalizovat uvedená dvouapůlprocentní daň. Její vyměření by navíc mělo v konečném důsledku pomoci nejen rozhybat saúdsko-arabský trh s nemovitostmi, ale přispět také ke stabilizaci státního rozpočtu.

Právě zavádění nových daní včetně DPH má tvořit spolu s osekáním ostatních druhů státních dotací Rijádu pomoci vypořádat se s prudce rostoucím deficitem veřejných financí. Ten loni činil 98 miliard dolarů (2,3 bilionu korun). Už do pěti let by ale Saúdové chtěli hospodařit s vyrovnaným rozpočtem.

Historické IPO se může konat už za rok

Saúdská Arábie plánuje uvést akcie státní ropné společnosti Aramco na burzách v Londýně, Hongkongu a New Yorku. Záměr prodat menšinový podíl v ropném kolosu na burze země oznámila v dubnu spolu s plánem hlubokých reforem. Aramco zajišťuje zhruba devětinu světových dodávek ropy. Primární emise akcií firmy by teoreticky mohla být pětikrát větší než kterýkoli jiný úpis v historii. Rijád odhadl hodnotu ropného gigantu na více než dva biliony dolarů a oznámil, že investorům nabídne méně než pětiprocentní podíl. Hodnota pětiprocentního podílu se odhaduje na 100 miliard dolarů. Prodej je plánován na rok 2017 nebo 2018.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 9. 5. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,379
Čína	1	3,643
Dánsko	1	3,632
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,613
Japonsko	100	21,905
Kanada	1	18,327
Maďarsko	100	8,580
Norsko	1	2,895
Polsko	1	6,122
Rusko	100	35,940
Švédsko	1	2,914
Švýcarsko	1	24,450
Turecko	1	8,081
USA	1	23,717
Velká Británie	1	34,209

Akcie na pražské burze

9. 5. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	58,30	-1,35
ČEZ	427,20	-2,91
Erste Bank	638,30	1,32
Fortuna	84,50	-1,97
Kofola	428,00	3,13
KB	4600,00	0,52
Moneta	69,10	1,54
O2 CR	223,80	4,09
Pegas	793,30	-1,39
Philip Mor. ČR	12 308,00	-0,50
PLG	205,50	0,05
TATRY	640,00	0,00
Unipetrol	177,15	-5,77
VIG	515,00	-0,48
Celkový objem (v tisících korun)	583 130,40	

Krátce

Německá JAB koupí kobliháře Krispy Kreme

Amerického výrobce a prodejce koblihů a provozovatele káváren Krispy Kreme koupí německá investiční společnost JAB. Zaplatí za něho 1,35 miliardy dolarů a jeho akcie pak stáhne z veřejného trhu. V březnu JAB za 13,9 miliardy dolarů koupila amerického výrobce kávovarů Keurig.

HTC spadl do ztráty

Tchajwanský výrobce mobilních telefonů HTC se v prvním čtvrtletí vrátil do ztráty. Tržby z prodeje telefonů se meziročně propadly o 64 procent na 14,8 miliardy tchajwanských dolarů (10,8 miliardy korun). Čistá ztráta pak činila 2,6 miliardy tchajwanských dolarů.

Loni se našlo nejméně zásob ropy za 60 let

Nových zásob ropy bylo v loňském roce objeveno nejméně za posledních více než 60 let. Ukázaly to údaje poradenské společnosti IHS. Průzkumníci objevili 2,8 miliardy barelů ropy. Důvodem jsou úspory ropných společností. /čtk/

Facebooku v Číně svítá na lepší časy

■ Peking uznal Marku Zuckerbergovi ochrannou známku na úkor domácího potravináře.

Americká společnost Facebook, která provozuje stejnojmennou sociální síť, vyhrála v Číně soudní spor s tamní potravinářskou firmou, jež si zaregistrovala ochrannou známku „face book“. Čínská vláda přístup na síť společnosti Facebook blokuje, vítězství v soudním sporu by ale mohlo naznačovat, že by se postoj Pekingu mohl zmírnit.

Společnost Zhongshan Pearl River Drinks Factory požádala o zápis ochranné známky „face book“ v roce 2011, o tři roky později

byla známka přijata. Podle nejvyššího lidového soudu v Pekingu ale registrace neměla být umožněna. Soudci konstatovali, že čínská

Nejvyšší lidový soud uvedl, že se čínská firma dopustila napodobování a porušila podmínky spravedlivé soutěže mezi firmami.

firma, která se rozhodla prodávat pod touto značkou některé své nápoje a potraviny, se dopustila napodobování a porušila podmínky

spravedlivé soutěže mezi podniky.

Nadnárodní koncerny s globální působností musejí podle čínských zákonů dokázat, že jejich ochranná známka je dobře známa i v Číně. Zatímco Facebook nyní uspěl, jiná americká společnost Apple nikoli. Výrobce smartphonů iPhone minulý týden v Číně prohrál spor o název IPHONE, který si zaregistrovala firma Xintong Tiandi Technology. Ta prodává kabelky a další kožené zboží.

Šéf Facebooku Mark Zuckerberg se snaží předcházet si čínské úřady. Zuckerberg se letos setkal s čínským pověřencem pro otázku propagandy a navzdory smogu se vydal na kondiční běh v Pekingu. /čtk/

Foto profimedia.cz

POCTA. V továrně na výrobu pokročilých baterií Saft v Jacksonville na Floridě přednesl projev americký prezident Barack Obama.

Obr Total koupí výrobce baterií Saft

Francouzská ropná společnost Total se dohodla na převzetí výrobce baterií Saft, rovněž francouzského podniku. Za každou akcii nabízí 36,5 eura, což zhodnocuje základní kapitál Saftu na 950 milionů eur. Nabídka je 38 procent nad páteční závěrečnou cenou akcií Saft na burze.

„Spojení s Totalem umožní Saftu stát se vůdčí silou na poli skladování elektřiny,“ uvedl šéf Totalu Patrick Pouyanné. Akvizice je podle něj součástí snahy firmy o urychlení expanze na poli elektrické energie a obnovitelných zdrojů, která začala převzetím společnosti SunPower v roce 2011. /čtk/

INZERCE

SKLADOVÉ VOZY ŠKODA
AUTO JAROV

S NÁMI NA NOVOU ŠKODU SUPERB ČEKAT NEMUSÍTE!

ŠKODA Superb, 1,4 TSi, 2,0 TDi, 4x4, DSG, r.v. 2014, 2015

Cena již od 499 800 Kč vč. DPH

ŠKODA Superb Combi, 2,0 TDi, 4x4, DSG, r.v. 2014, 2015

Cena již od 599 000 Kč vč. DPH

Nová ŠKODA Superb, 1,4 TSi, 2,0 TDi, DSG, 4x4, r.v. 2015

Cena již od 719 000 Kč vč. DPH

Fotografie jsou pouze ilustrativní.

NAVÍC VÝHODNÉ BONUSY:

BONUS AŽ 30 000 Kč PŘI VYUŽITÍ VÝHODNÉHO FINANCOVÁNÍ AUTO JAROV. ZÁKAZNICKÁ KARTA AUTO JAROV.

BONUS AŽ 10 000 Kč PŘI VÝKUPU VOZU NA PROTIÚČET.VĚRNOSTNÍ PRODLOUŽENÁ ZÁRUKA.

Váš autorizovaný partner:

AUTO JAROV

Osiková 2, 130 00 Praha 3
tel.: 251 002 306

Více informací na:

www.autojarov.cz

Krajské volby ukážou, jaká bude další cesta Starostů

Foto Anna Věcková Zx

■ Kojenecké a batolecí období má **hnutí Starostové a nezávislí** podle svého šéfa **Petra Gazdíka** už za sebou. „Nejsme ani žádané nevěsty, ani lehké ženy, které jsou nevěrné TOP 09. Jsme autonomní a sebevědomé politické uskupení,“ říká. Zda dosavadní parlamentní spolupráce se stranou Miroslava Kalouska bude pokračovat i do budoucna, se podle Gazdíka ukáže na podzim po krajských volbách. Jednat chce i s dalšími možnými partnery.

Pavel Otto

ES Vaše hnutí je nejžádanějším politickým partnerem v zemi. S výjimkou komunistů a Úsvitu mu nadbíhají všechny parlamentní strany. Potvrdil to jak loňský, tak letošní sněm Starostů. Čím si tak velký zájem vysvětlujete?

Česká politická scéna je na hraně. Sešlo se několik jevů, jedním z nich je střídání generací v některých velkých stranách. Myslím, že to čeká i sociální demokracii. Také v jejím čele stojí lidé, kteří jsou v politice už od listopadu 1989. České politické strany navíc nefungují jako ty v zavedených demokraciích. Jen

velice málo schopných lidí, kteří jsou úspěšní ve svých oborech, vstupuje do politiky. Těm stranám chybí dostatek dorostu, nevzniká tam přirozené prostředí, kdy ti schopní a pracovití jdou nahoru. Z toho vyplývá jistá frustrace jak stran, tak společnosti. Proto je poptávka po zkušených komunálních politikách.

!! Odshora ANO zatím drží, odspoda ale už ne. Nejen Starostové, ale i velká většina jiných stran je vůči Babišovu hnutí velmi obezřetná.

ES Také už jste se z regionální úrovně posunuli na celostátní. Po dvanácti letech existence máme už kojenecké a batolecí období za sebou. Jsme zastoupeni na všech úrovních od komunálu, krajů, Poslanecké sněmovny a Senátu až po europarlament. Nejsme výkřik do tmy,

ale čitelný partner. Snažíme se dělat neagresivní, slušnou, pragmatickou politiku, kdy podaná ruka starosty platí. To má u našich politických konkurentů úspěch.

ES Poměrně razantně jste odmítl názor šéfa ANO Andreje Babiše, že jeho hnutí má s tím vašim mnoho společného. V čem se lišíte? S výjimkou toho, že máme v názvu slovo hnutí, se lišíme takřka ve všem. ANO vzniklo shora, kdy si bohatý člověk a pár lidí okolo něho usmysleli, že vstoupí do politiky, a přizvali k tomu ty zespoda. U Starostů si nikdo nic neusmyslel, vznikli jsme spontánně ve Zlínském kraji. Byl jsem velmi překvapen, že po prvních úspěšných volbách mě požádali čtyři starostové z Liberecka, abych

jim pomohl se založením stejného hnutí i tam. Pak následovaly další regiony a dokonce Praha. Nikdy jsem nepředpokládal, že Starostové budou v hlavním městě čtvrtou nejsilnější stranou.

☞ A další rozdíly?

Další zásadní odlišnost je velmi třaskavým prvkem na politické scéně a netýká se jen ANO. Nastává jakési lámání chleba, zda politika postavená na volné soutěži stran bude probíhat tak, jak ústavodárci zamýšleli. Tedy že ve stranách probíhá vnitřní programová diskuze a primární volby, že jsou kandidáti generováni odspoda. Ta druhá možnost je vzít stovky milionů korun, vytáhnout nějaké králíky z klobouku a být úspěšnou partají. Naše země si neuvědomuje, před jak obrovským nebezpečím stojí, do jak obrovské nestability nás to může uvrhnout. Bohužel k tomu směřuje i globální trend, jak ukazuje úspěch některých evropských formací nebo Donalda Trumpa v USA. Jednoduchá populistická řešení zabírají. To je samozřejmě myšleno v uvozovkách.

☞ Loni se kvůli vnitřním rozbrojům rozpadlo uskupení Tomia Okamury. Čeká podobný scénář i ANO, jehož původní předsednictvo zvolené v roce 2013 a další odpadlíci už založili vlastní hnutí Změna pro lidi? Odshora ANO zatím drží, odspoda ale už ne. Nejen Starostové, ale i velká většina jiných stran je vůči Babišovu hnutí velmi obezřetná. Příklad Zlína ukazuje, že hodně záleží na konkrétních lidech. Na zlínském magistrátu jsme s ANO v koalici, město funguje. Pak jsou ale desítky jiných měst a obcí, kde se hnutí rozštěpilo, protože jeho kandidáti byli králíci vytažení z klobouku, kteří šli příliš rychle za politickým ziskem. Bohužel spousta voličů to moc nevnímá.

☞ Lze vaši kritiku ANO chápat tak, že s ním na celostátní úrovni do sňatku nepůjdete?

Na sněmu Starostů a nezávislých jsme odpovídali na otázky novinářů, kteří v přítomnosti pana Babiše a ve faktu, že se sněm koná v Průhonicích, viděli nějaké líbáňky. To, že jsme rokovali v Průhonicích, nijak nesouviselo s ANO. S výjimkou jednoho se tam zatím konaly úplně

všechny naše sněmy. Na druhé straně bychom se chovali jako pokrytci, pokud bychom zástupce ANO nepozvali. Jsme s hnutím v koalici na desítkách radnic a chystáme se s ním uzavřít v některých krajích povolební spojení – v těch případech, kdy bychom tím zabránili vzniku komunistických koalic.

☞ Dobře, ale co spolupráce na celostátní úrovni? Spekulace o námluvách s ANO souvisejí s faktem, že

☞ Když britská královna Alžběta II. slavila osmdesátiny, bylo jasné patrné, jak její osobnost spojuje lidi různých politických názorů, kultur, vyznání. U nás pevný bod nesmírně chybí.

příští rok před parlamentními volbami skončí vaše smlouva s TOP 09 týkající se Poslanecké sněmovny a Senátu.

Tohle neřešíme, jsme soustředěni na krajské volby. Ty ukážou, jaká bude další cesta Starostů. Všechno ostatní jsou spekulace. Jedni novináři o nás píší jako o žádané nevěstě, což nám samozřejmě lichotí, druzí z nás dělají lehké ženy, které jsou nevěrné TOP 09. Ani jedno nejsme. Jsme autonomní a sebevědomé politické hnutí postavené na vynikajících komunálních osobnostech a jejich zkušenostech. Po krajských volbách budeme jednat s TOP 09, zeptáme se na její názory. Sejdeme se ale i s jinými partnery. Věřím, že nalezneme svoji úlohu na politické scéně. Z mého pohledu jde o to, abychom spojovali. Politická scéna je natolik rozdělená, že bychom měli být tmelícím prvkem. I proto, že naši komunální politici mají velkou důvěru lidí – podle průzkumů více než šedesátiprocentní.

Dokázal byste si představit, že se vaše hnutí zasadí o nalezení shody mezi co možná nejvíce demokratickými, nepopulistickými stranami na společném prezidentském kandidátovi?

Velmi bych si nalezení takové shody přál. Právě prezident má být tmelícím prvkem. Bohužel po přímé volbě se společnost rozdělila a dále se rozděluje, což se fatálně projevuje na politické scéně. Když britská královna Alžběta II. slavila osmdesátiny, bylo jasné patrné, jak její osobnost spojuje lidi různých politických názorů, kultur, vyznání. U nás pevný bod nesmírně chybí.

☞ Jak se to projevuje na fungování státu?

Od druhé světové války nebyla Evropa v takovém neklidu. Čelí migrační krizi i krizi politické, chcete-li krizi evropských struktur. Čelíme klimatickým změnám i ekonomickým problémům. Na Zlínsku jsme zažili metanolovou kauzu, řádění masového vraha v Uherském Brodu, výbuchy v muničním areálu ve Vrběticích-Vlachovicích. Ve všech třech případech jsme zjistili, že na to nejsme připraveni, a to dost zoufale. Úlohou Starostů je navrhnout řešení konkrétních, jasných věcí, které připraví zemi na krizové situace. Nalézat je ale můžeme jen v případě, že bude existovat širší politická shoda.

☞ O stmelení jste hovořil už loni. Řekl jste, že hlavním

cílem Starostů je integrace menších stran, které se pohybují na středu politického spektra nebo mírně napravo od něj. Stále to platí?

Jistě, stačí se podívat na naše krajské kandidátky. Podařilo se nám stmelit hnutí, která v minulých volbách uspěla, ale krajskou politickou scénu tříštila. Jsou tam výrazné politické talenty, které už dávno měly být v zastupitelstvech nebo i v Poslanecké sněmovně či Senátu. Spolupracujeme s Ostravakem, s hnutím Pro Olomouc, se zlínskými Nezávislými, s Východočechy, s Občany pro Budějovice nebo s plzeňskými Patrioty. V dohodě mezi nimi a Starosty spatřuji naději pro krajské volby.

☞ Kdo by byl pro Starosty nejpřirozenějším partnerem z parlamentních stran? Kromě TOP 09 například lidovci?

TOP 09, lidovci a ODS. Na komunální a krajské úrovni pak hnutí, která jsem částečně jmenoval. A mohu se bavit i o ANO v případě, že v daném regionu bude sdružovat skutečně kvalitní osobnosti.

☞ Co ČSSD?

Se sociálními demokraty je to v některých krajích trochu podobné jako s ANO. To, že jsou levicoví, zatímco my středoví nebo pravostředoví,

by v krajích nevadilo. Známe spoustu schopných politiků ČSSD, kteří umějí držet dohodnutou linii. Jako příklad bych uvedl Pardubický kraj. Pak jsou ale regiony, kde tamní špičky sociální demokracie připomínají nechvalně proslulého Davida Ratha a další jemu podobné. Víme, jak kraje fungují. Od našich členů máme velice dobrou zpětnou vazbu.

☞ Platí stále, že v krajských volbách chcete zvítězit ve Středočeském, Zlínském a Libereckém kraji?

V některých krajích určitě zvítězit chceme. V těch, které jste jmenoval, i v dalších jsme sestavili kandidátky, které jsou skutečně hodny vítězství. Treba ve středních Čechách vede kandidátku Vít Rakušan, který získal v komunálních volbách přes dvě třetiny hlasů. A také šéfka Úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová či starostové velkých měst, jako jsou Mělník, Neratovice, Kralupy nad Vltavou nebo Vlašim. Máme tam podnikatele, lékaře. Lépe sestavenou kandidátku si nedovedu představit. Totéž platí o jižní Moravě, Zlínsku a Liberecku.

☞ Na co se zaměříte v kampani?

Největší důraz budeme klást na kompetentní veřejnou správu, na odpovědnost, transparentnost. Tam, kde naši starostové působí, to tak funguje. A nyní to chceme přenést na kraje.

Petr Gazdík (41)

V roce 1996 absolvoval Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, do roku 2002 učil matematiku, zeměpis a tělesnou výchovu na ZŠ v Bánově. Osm let byl starostou obce Suchá Loz. V roce 2008 byl zvolen zastupitelem Zlínského kraje za Starosty a nezávislé. Následující rok se stal předsedou hnutí a byl jím do roku 2014. Letos byl zvolen znovu. Od roku 2010 je poslancem, zastával post šéfa klubu TOP 09 a STAN. Od prosince 2013 je místopředsedou dolní komory. S manželkou Evou má syna a tři dcery. Mezi jeho zájmy patří skauting a florbal.

Švábi obsadili Bolívii

■ Jihoamerická **drogová válka** se z **Kolumbie** přesouvá kvůli takzvanému švábímu efektu **do Bolívie**. Ve dříve bezpečné zemi zapustila kořeny a nezadržitelně bují kriminalita. Na milovanou koku si ale Bolivijci nechtějí nechat sáhnout. Živí **třetinu ekonomiky**.

Když posvítíte baterkou do spíže plné švábů, rozprchnou se do temnějších koutů. To se teď děje v Jižní Americe. Švábi jsou drogoví bossové a policejní baterka docela dlouho svítila na Kolumbii. Ta byla středem zájmu mezinárodního boje proti drogám a je to znát. Násilná kriminalita klesla v posledních letech v Kolumbii na polovinu. A ozbrojené gerily, které stojí za produkcí kokainu, uzavřely v březnu s vládou příměří a v těchto dnech jednájí v Havaně o ukončení občanské války.

Černého Petra teď převzala Bolívie. Tam se kartely v tichosti přesunuly. „V zemi působí 269 kriminálních gangů,“ oznámil minulý měsíc bolivijský ministr vnitra Carlos Romero. Podle jiné, pesimističtější policejní analýzy je gangů dokonce až 750 a mají už téměř 25 tisíc členů. Měsíčně nyní prochází přes Bolívii na 30 tun drog.

PREZIDENT JE SÁM PŘEDSEDOU PĚSTITELŮ

Proč „švábi“ utíkají právě do Bolívie? Je hned několik důvodů, které dělají z chudé země pro narkobarony ideální útočiště. Socialistický prezident Evo Morales, který je znám svým anti-amerikanismem, odmítá jít Spojeným státům v boji proti drogám na ruku. Hned z kraje svého prezidentování vyhodil z Bolívie zkušené poradce z americké proti-

drogové agentury DEA. Že si hodlá ve své zemi udělat pořádek sám, zopakoval minulý měsíc při návštěvě Vatikánu. „Jsme přesvědčeni, že skutečný cíl Washingtonu je ovládnout náš region,“ míní o motivaci Američanů Morales.

Důvod, proč si Bolivijci nechtějí nechat do boje proti kokainu mluvit, souvisí i s jejich kulturou. Jde o poslední stát světa, kde tvoří většinu obyvatel – zhruba 60 procent – indiáni. Jsou to zejména Ajmárové a Kečuoové. A tato andská etnika jsou stovky let zvyklá denně žvýkat koku nebo pít kokový čaj. Pytle lístků prodávají na každém rohu indiánské tetky v typických buřinkách.

„Toto je koka, toto není kokain,“ řekl s kokovým lístkem v ruce při památném projevu na půdě Spojených národů Evo Morales. K plenění kokových polí určitě nesvolí. Sám je totiž i předsedou bolivijského Svazu pěstitelů koky. Mnozí z těchto pěstitelů by byli nejradši, kdyby žádný kokain neexistoval a mohli v klidu rolničit jako generace jejich otců.

PŘÍLIŠ SILNÉ POKUŠENÍ

Pro narkomafii jsou ale bolivijská políčka neodolatelná. Po Kolumbii a Peru jde o třetího největšího světového producenta koky. A mafie má v Bolívii nejlevnější náklady. Kilo stoprocentně čistého kokainu tu pořídí

KOKA. Lístky žvýká v Bolívii proti únavě nebo horské nemoci každý, plný sáček pořídíte za tři dolary.

Mafie má v Bolívii nejnižší náklady. Kilogram stoprocentně čistého kokainu tu pořídí za dva tisíce dolarů, v USA jej pak prodá za 50 tisíc.

za dva tisíce dolarů, v USA ho pak prodá za 50 tisíc dolarů. Řetěz výroby kokainu vypadá následovně: farmáři na svazích And v Peru nebo Bolívii, kde jsou pro koku ideální podmínky, vyrobí polotovary – kokovou pastu. Sami dostanou minimální odměnu. Pastu pod skrytým amazonského pralesa dopraví mafie do manufaktur v Kolumbii, které vyrobí

finální kokain. Ten jde buď severní cestou přes Honduras a Mexiko do USA, nebo jižní cestou přes Bolívii dál do Brazílie. Ta je dnes po USA už druhým největším odbytištěm kokainu.

A právě o kontrolu nad jižní drogovou magistrálou se teď přetahují gangy v Bolívii. Proč neposlat zásilku tudy, když má země 3,5 tisíce kilometrů snadno prostupných

hranic a špatně střežený vzdušný prostor – většina není pokryta radarovým signálem. Na rozlehlou Bolívii, která je čtrnáctkrát větší než Česká republika, také připadá pouhých 30 tisíc policistů.

Morales minulý měsíc oznámil, že omezí institut bankovního tajemství, aby zabránil praní špinavých peněz. Také vyhradí na boj proti drogám dalších 105 milionů dolarů. Jenomže problémem je, že Bolívie je švorc. Chudá země má příjmy prakticky jen z prodeje ropy a dalších komodit, jejich ceny ale teď padly na dno.

Paradoxně tak posledním profitujícím odvětvím zůstává právě koka, která podle odhadů stojí až za třetinou veškerých zahraničních příjmů ekonomiky. Ne náhodou nejrychleji rostou města (a stejnojmenné provincie) Santa Cruz a Cochabamba. Ty jsou epicentrem drogového průmyslu a působištěm největších kartelů. Také tudy vede pašerácká trasa do Brazílie.

GANG ŠKRTIČŮ VYPROVOKOVAL SODUCE LVNĚ

Dřív relativně bezpečná Bolívie je tak teď konfrontována s výbuchem násilné kriminality, která začíná řadové obyvatele děsit. Na 100 tisíc obyvatel už připadá 11 vražd ročně (pro srovnání, v Česku je to zhruba jedna vražda). I když na drsné latinskoamerické poměry to je pořád relativně nižší „skóre“, alarmující je trend. Během jediné dekády se množství vražd zdvojnásobilo.

Přelomem byl otřesný případ autobusového gangu z nejlidnatějšího města La Pazu. Vrazi škrtili oběti přímo v městských autobusech při běžné cestě do práce. Obětí bylo minimálně 70. Často jim gang sebral jen pár bolivianos nebo starý mobil.

Bolivijcům došla trpělivost a v přísně katolické zemi dokonce začali lidé volat po obnovení trestu smrti. Na sloupech v La Pazu můžete také nyní vidět oběšené figuríny muže s nožem. To je varování od místní komunity gangsterům, že jsou obyvatelé připraveni vzít při nečinnosti policie spravedlnost do vlastních rukou. Bolívii čekají těžké časy. Švábi tu našli ideální potemnělý kout.

Do věznic se volně trousí děti i turisté

■ **Bolivijské věznice jsou učiněný holubník. Trestanci vodí dovnitř turisty na prohlídku svého dočasného domova a za mřížemi žijí také rodiny mnohých z odsouzenců.**

„Na náměstí San Pedro mě oslovil velmi divný muž. Byl bosý a mluvil plynulou angličtinou. Nabídl mi, že mě za pár dolarů vezme na prohlídku do věznice,“ vypráví mladá Holanďanka, která projížděla Bolívií při cestě napříč Jižní Amerikou. „Nejdřív jsem mu nevěřila. Ale ukázalo se, že to byl opravdu vězeň – Američan, kterého v Bolívii zavřeli za pašování drog.“

Absurdní epizoda dokumentuje bohorovně poměry v bolivijských vězeních. Nabídka se týkala věznice San Pedro, která stojí přímo v centru La Pazu. Vězňové si tu přivydělávají provázením turistů. Návštěvu dokonce doporučují turistické brožury. Stačí prý drobně uplatit hlídače.

Ani poměry uvnitř káznice San Pedro nevynikají přisností. „Jakmile minete tlus-

JIŽNÍ TRASA. Při jednom z největších záahů poslední doby našli policisté ve dvou kamionech směřujících přes provincii Santa Cruz do Brazílie 760 kilogramů kokainu. Řidiči už sedí v base.

tou zeď a bezpečnostní brány, připomínky normálního vězení zmizí: jsou tu hrající si děti, stánky, restaurace, kadeřnictví a dokonce hotel,“ popisuje návštěvu bizarního zařízení Rafaela Estefania z BBC Mundo.

Naprosto nevídané je i to, že s vězni mnohde bydlí jejich rodiny. Na problém upozornil incident při bitce gangů ve věznici Palmaso-

la v provincii Santa Cruz. Přestože je to zařízení s nejvyšším stupněm ostrahy, při násilnostech bylo zabito i 18měsíční dítě, které žilo ve věznici se svými rodiči. Bolivijské vězeňství musí projít zásadní reformou. Kapacita věznic ani náhodou nestačí nárůstu kriminality. Do padesátky současných zařízení se stěží vejde osm tisíc trestanců. Pro srovnání,

je to zhruba třetinová kapacita oproti zhruba stejné lidnaté České republice. A to má Česko přitom oproti Bolívii sotva desetinovou kriminalitu.

Stranu připravil

Tomáš Stingl

DĚTI ULICE. V Cochabambě se šíří kouření cracku, což je levnější a nebezpečnější volná báze kokainu.

Typický gangster? Teenager ze ztracené generace

Současná ztracená generace mladých Bolivijců je časovanou bombou. Jsou odpovědní až za 80 procent zločinů v zemi. V dříve venkovském státě se stále víc rodin stahuje do měst, kde vykořenění teenageři mnohdy nenajdou ani práci, ani perspektivu. Tradiční hodnoty pro ně už nic neznamenají a v médiích vidí luxusní zboží. Tady nastupuje gang, který jim dá pocit sounáležitosti a šanci nakrást si na smartphone nebo značkovou mikinu.

Pouliční přepadení tak někdy mívají na svědomí kupodivu velmi dobře oblečené a slušně vypadající děti. „Vždycky mě lákaly snadno vydělané peníze. Líbilo se mi držet krok s kamarády z bohatých rodin,“ shrnul v rozhovoru pro portál InSight Crime svou motivaci gangster Pedro z města Santa Cruz. Kariéru v klanu začal už v 15 letech.

Snadno manipulovatelné dítě je nejen vítaným nováčkem do kartelu, ale také cílovým konzumentem drog. A potřeba peněz na kokain nebo crack ho vede k další kriminalitě. Ministr vnitra Carlos Romero proto nyní navrhl snížit hranici trestní odpovědnosti z 16 na pouhých 14 let.

PAMÁTKY PADLÝCH

RUSKO je připraveno spolupracovat na vytvoření mezinárodního bezpečnostního systému, který by byl mimo jakékoli bloky. Při zahájení vojenské přehlídky k 71. výročí vítězství ve druhé světové válce to včera v Moskvě řekl ruský prezident Vladimir Putin. Odpoledne prošly přes Rudé náměstí v rámci vzpomínkové akce nazvané Nesmrtelný pluk statisíce občanů, z nichž mnozí nesli v rukou fotografie svých předků, kteří ve válce bojovali či padli. Podobné pochody k uctění památek padlých se letos u příležitosti výročí konce války konaly i v Praze, Paříži, Kyjevě či San Francisku. V ruských městech se těchto pochodů podle pořadatelů letos zúčastnil nejméně milion Rusů.

Faymann skončil ve vládě i ve straně

■ Rakouskému kancléři a šéfovi vládnoucí sociální demokracie zlomil vaz debakl kandidáta jeho strany v nedávných prezidentských volbách.

Jan Hajný, čtk

Rakouský kancléř Werner Faymann včera oznámil, že se rozhodl rezignovat na všechny své politické funkce. Při narychlo svolané tiskové konferenci jako důvod uvedl, že ztratil podporu části kolegů ze své Sociálnědemokratické strany Rakouska (SPÖ). Slovy politických komentářů neustál tlak vyvolaný na konci dubna debaklem kandidátů tradičních stran v prvním kole prezidentské volby, v němž triumfoval populistický pravicový kandidát Norbert Hofer.

Oslavné jódlování Hoferových Svobodných po nečeka-

V čele vlády stane dočasně koaliční lidovec Mitterlehner. Ten žádný důvod k předčasným volbám či změně migrační politiky nevidí.

ném úspěchu ještě nestačilo doznít a znalci místních poměrů měli jasno. Deník Wiener Zeitung označil volbu za facku do tváře SPÖ a lidovců. „Ani jedna z vládních stran nepředkládá občanům řešení nejvýznamnějších problémů, teď zejména imigrace,“ pojmenoval list zásadní výhradu řadových Rakušanů. Tiroler Tageszeitung psal přímo jasně o „politickém tsunami, které vyvolá v obou vládních stranách následné otřesy – v personální oblasti i v dalších rovinách“.

Ve vládních stranách to začalo vřít. Volbou potvrzená nespokojenost Rakušanů s tradiční koalicí musí mít viníka. Tak se včera stalo, že Faymann neodstoupil jen z funkce kancléře, ale i z čela SPÖ. „Mít většinu ve straně nestačí,“ řekl s tím, že země potřebuje kancléře, jehož strana ho bude „plně podporovat“. „Jsem vděčný za sedm a půl let u vlády a přeji svému nástupci více štěstí,“ dodal Faymann, který byl kancléřem od roku 2008. Vedení strany by se měl podle médií přechodně ujmout vídeňský starosta Michael Häupl.

V čele vlády stane dočasně vicekancléř a předseda lidovců Reinhold Mitterlehner. Ten podle svých slov přijal Faymannovo rozhodnutí s respektem, i když načasování kroku ho překvapilo. Mitterlehner také uvedl, že nevidí žádný důvod k předčasným volbám či změně vládní migrační politiky.

NAZORY str. 13

Nobelistu trápí daňové ráje

Nositel Nobelovy ceny za ekonomii Angus Deaton, autor ekonomického bestselleru Thomas Piketty a dalších více než 300 ekonomů z více než 30 zemí vybidlo světové lídry, aby skoncovali s érou daňových rájů. Jejich existence podle nich nemá „žádné ekonomické opodstatnění“.

Napsali to v dopise, který byl zveřejněn jen pár dnů před mezinárodním protikorupčním summitem v Londýně. Iniciativu zorganizovala charitativní společnost Oxfam.

„Území, která umožňují ukrývat majetek ve skroťákových firmách nebo která podporují, aby podniky

mohly vykazovat zisk tam, kde nepodnikají, deformují fungování světové ekonomiky,“ píše ekonomové. Z daňových rájů mají podle nich prospěch jen bohatí lidé a nadnárodní korporace, přičemž daňové ráje samy o sobě slouží jen ke zvyšování nerovnosti. /čtk/

Mezi konzervativci přitahuje

Britský premiér David Cameron včera varoval své krajany před izolacionismem a řekl, že případné vítězství zastánců odchodu Velké Británie z unie v červnovém referendu by ohrozilo mír v celé Evropě. „Můžeme si být jisti, že mír a stabilita kontinentu jsou bez jakékoli pochybnosti zaručené?“ ptal se premiér v projevu, který

pronesl v centru Londýna k zastáncům setrvání Británie v unii. „Pravda je taková, že to, co se děje v našem sousedství, je pro nás důležité. Bylo to tak v roce 1914, v roce 1940 i v roce 1989. Půjdou-li záležitosti v Evropě špatným směrem, nemůžeme předstírat, že jsme chráněni před jejich následky,“ odpověděl si hned.

Jen několik hodin na to ale zazněl z tábora konzervativců i jiný vlivný hlas. „Vzhledem k rozdílu mezi tím, co nám bylo slíbeno, a tím, co jsme získali, by vláda nyní logicky měla vést kampaň na straně zastánců vystoupení z EU,“ nechal se slyšet bývalý starosta Londýna a jeden z vůdčích zastánců brexitu Boris Johnson. /čtk/

Krátce

Volby na Filipínách provázelo násilí

Na Filipínách se konaly prezidentské volby, jejichž vítězem se pravděpodobně stane Rodrigo Duterte (71). Prezidentské a souběžné parlamentní i místní volby provázely násilnosti, při nichž zahynulo nejméně deset lidí.

Sesazení brazilské prezidentky se odkládá

Šéf dolní komory brazilského parlamentu zrušil rozhodnutí poslanců o odvolání prezidentky Dilmy Rousseffové. Vyhověl tak žádosti generálního prokurátora opakovat hlasování kvůli procedurálním chybám. /čtk/

Tvář dne

„Tahle země potřebuje premiéra, za nímž plně stojí jeho strana. V sázce je mnoho. Jde o Rakousko,

řekl ke své rezignaci rakouský kancléř Werner Faymann
str. 12

Foto Reuters

Komentář

Jana Havligerová

Drahá krajská předehra

Volební slogany pro podzimní krajské volby jsou už víceméně známé, tu a tam už křičí i z billboardů. Ještě to sice není plnou parou vpřed, ale už se stejně točí miliardy. Zatím nikoli ty, které chtějí politické strany utratit za volební kampaň. Peníze tečou plným proudem ze státního rozpočtu. O vítězství jde hlavně dvěma vládním partajím – ČSSD a ANO. A ty otevřeně i skrytě sázejí na celostátní témata. Jejich lídři hodlají vládní angažmá využít do mrtvé. Oba už odstartovali roadshow po regionech a jedou na stejné vlně.

Jedním z trháků je podle očekávání bezpečnost. Češi se stejně jako ostatní Evropané obávají terorismu, za osobní ohrožení ho považují čtyři pětiny populace. Téměř dvě třetiny lidí, jichž se tázala agentura CVVM, se bojí přílivu uprchlíků a náboženského radikalismu. Na to kabinet slyší. Rezort vnitra už dostal jednorázové sedm miliard korun, celkově to má

letos být 59 miliard, napřesrok ještě o dvě miliardy víc. Premiéra Sobotku budou na jeho cestách doprovázet ministři a Milan Chovanec bude esem. Vsadil na to, že bezpečnost občanů musí být na prvním místě, a nese mu to politické body. Teď je ještě musí utrhnout pro celou sociální demokracii. Má velkou šanci – do krajů už šly nové policejní vozy, zvyšují se počty policistů, nezapomíná se ani na dotace pro dobrovol-

Výsledek krajských voleb je pro ANO veledůležitý. Přes regionální vlády, a ministr financí si to uvědomuje, protéká velká část peněz ze státního rozpočtu.

né hasiče. K posílení kontrol ve vnitrozemí má přispět i cizinecká policie, její řady se postupně rozrostou o 740 nových členů.

Na tomhle poli by to ČSSD měla teoreticky vyhrát na celé čáře. Hnutí ANO – i Babiše budou v krajích doprovázet jeho ministři – sice může operovat s armádou, jenže ochranu vnější hranice si lidé s vojáky zase

tolik nespojují. Ale i vojsko napřesrok dostane o čtyři miliardy více než letos.

Další velké téma je zdravotnictví, sázka na něj už se jednou ČSSD osvědčila. I na téhle frontě mají socialisté náskok. Proti Sobotkově slibu zvýšení platů o deset procent se ANO může jen těžko vymezit, zvláště když lékařská komora hodlá táhnout až do podzimu svou kampaň Zdravotnictví volá o pomoc. Andrej Babiš se ale spoň narychlo snaží lékaře a sestry přesvědčit, že jeho prohlášení o neprůhledném a neefektivním zdravotnictví nepatřila jim. A že on osobně, jak říká, není jejich nepřítel, nýbrž spojenec. To ale nezni moc přesvědčivě. Babišovu hnutí tak z velkých témat zbývá už jen doprava. Stav výstavby silnic ovšem není zrovna ke chlubení.

Výsledek krajských voleb je pro ANO veledůležitý; do krajů babišovci ještě nepronikli. Přitom přes regionální vlády, a to si ministr financí uvědomuje především, protéká velká část peněz ze státního rozpočtu. O víkendu Babiš ohlásil, že by za úspěch považoval zisk pěti hejtmanských postů. Sobotka má v plánu dobytí sedmi hejtmanství. Bude to bitva na tělo a bude stát nebývalou spoustu státních peněz. Drahá předehra k dalšímu a nejspíš ještě dražšímu boji v parlamentních volbách.

Glosa

Strašák Faymann

Konec rakouského kancléře Wernera Faymanna dobře ilustruje potíže současné evropské politiky a evropských politiků. To, že kandidát Faymannovy sociální demokracie vyhořel v prezidentské volbě a současně významně uspěl kandidát antiimigrační populistické FPÖ, byl jen jeden z mnoha problémů. Rakouští sociální demokraté nedokázali klíčové evropské téma migrační krize kloudně uchopit.

Faymann, který před lety začínal jako hlasitý kritik EU, v migrační krizi dlouho sdílel liberální otevřený přístup s německou kancléřkou Angelou Merkelovou. Po čase byl především regionálními stranickými kolegy v „nárazníkových“ spolkových zemích tvrdě dotlačen k tomu, že kývl na zastropování počtu přijímaných migrantů. Za to ovšem zase sklídl ostrou kritiku od liberálního křídla strany a mládežnické organizace. Faymann střední cestu nenašel, ztrátu podpory neustál a odchází. Mnoha evropským politikům jeho osud způsobí neklidné spaní; mohou být jen krůček od stejného konce.

Martin Čaban

Kresba Milan Kounovský

Foto: film europe

**ČTYŘI
SESTRY.**
Nejmladší
příbuzná
obohatí
život tří
dospělých
žen.

Pozitivní pohled na rodinné vztahy

■ Z loňské soutěže v Cannes do českých kin dorazilo japonské rodinné melodrama *Naše malá sestra*. Nevztíravě oslavu je dobré jídlo, vůni sakur a sesterskou lásku.

Iva Přivřelová

Kromě anime *Kluk* ve světě příšer nyní v českých kinech výjimečně pobývá i další japonský snímek, novinka třiapadesátiletého Hirokazu Kore-edy *Naše malá sestra*. Následovník japonské tradice klidných rodinných melodramat, proslavené v padesátých letech hlavně Jasudžirem Ozuem, s filmem loni soutěžil na festivalu v Cannes a poté získal cenu diváků v San Sebastianu. Snímek k tomu vyhrál pět cen japonské filmové akademie včetně těch pro nejlepší film a režii.

Naše malá sestra si přízeň zaslouží už jen za to, s jakým optimismem a laskavostí se dívá na mezilidské vztahy a všední život.

Titulní hrdinkou je patnáctiletá dívka, která se po smrti otce přestěhuje do domu v přímořském městě Kamakura ke svým třem dospělým nevlastním sestrám. Každá ze sester představuje jiný typ, každá má nějaké vlastní milostné trable a nevyřešený vztah s rodiči, mrtvými i živými. Přesto se Kore-edova roční návštěva v jejich životech odvíjí s příjemnou lehkostí a nevšední normalitou. Příliš se toho během ní nestane, přitom nám ale připomene, proč bychom se měli dívat na krásné květy sakury, vychutnávat si dobré jídlo a snažit se vycházet s blízkými.

Kore-eda začínal jako dokumentarista a na jeho hraných filmech to je vidět, bez ohledu na

to, že *Naše malá sestra* vznikla podle manga komiksu. Snímek v neuspěchaném tempu vyzývá diváky k vychutnávání si jemné atmosféry a pohledných obrazů a k empatickému rozmyšlení o chybách a přednostech jednotlivých sester i o tom, co všechno do našich životů přináší ostatní. Pozvolné dílo mistra v objevování kouzla v každodennosti vyžaduje trpělivost a zklidnění. Za to se odmění pozitivním nalaďením, nevztíravým jako vůně třešňových květů.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Naše malá sestra

(melodrama, Japonsko, 126 minut)

Režie: Hirokazu Kore-eda

Hrají: Haruka Ajase, Masami Nagasawa, Kaho, Suzu Hirose

Premiéra: 5. května

Hodnocení: 70 %

Krátce

Red Hot Chilli Peppers vystoupí v Česku

Do Prahy se 4. září vrátí kalifornská kapela Red Hot Chili Peppers, která v červnu vydá své nové album *The Getaway*. Za českými fanoušky přijede po čtyřech letech od svého posledního koncertu. V září zahraje v pražské O₂ areně.

Jiří Strach dokončil pokračování *Anděla Páně*

Volné pokračování české pohádky *Anděl Páně* s Ivanem Trojanem a Jiřím Dvořákem v hlavních rolích je dotočeno. Poslední klapka padla ve studiích České televize. Do role Pána Boha se vrátí populární Jiří Bartoška.

Šmídmajer natáčí scénář Jaroslava Papouška

Režisér a producent Miloslav Šmídmajer začal natáčet podle scénáře Jaroslava Papouška z první poloviny devadesátých let romantickou komedii *Jedním slovem tě miluji modře*. První záběry vznikly v restauraci Žižkovské televizní věže. /čtk/

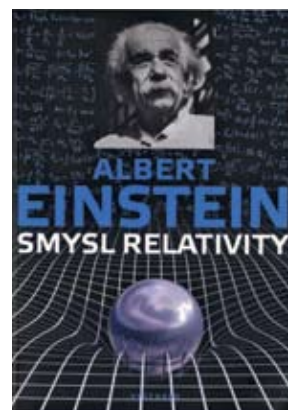
Minirecenze

KNIHY

Albert Einstein: Smysl reality

(Nakladatelství: Vyšehrad)

Velmi cenná kniha vyšla konečně česky, ačkoli ji proslulý fyzik napsal již před téměř sto lety. Einsteinova vlastní stat' je asi až příliš odborná a plná matematického aparátu, aby ji plně docenil laický čtenář. Přesto by knihu neměl nikdo minout. Předně Einsteinův text jasně zachycuje způsob myšlení, vyjadřování a volnomyšlenkářství asi nejvýznamnější mysli minulého století. Navíc úvod z pera Briana Greena vysvětlí podstatu slavné teorie relativity skutečně každému. A to včetně příčin jejího vzniku, jakož i podstatných dopadů na současné myšlení (ano, dozvíte se, o čem je teorie superstrun, i kdybyste tento termín znali jen ze seriálu *Teorie velkého třesku*).

Stanislav Šulc

Dr. Nicholas Romanov, Kurt Brungardt: Běžecká revoluce

(Nakladatelství: Mladá fronta)

Nicholas Romanov se původně zabýval výukou budoucích trenérů a olympijských atletů na Pedagogické fakultě v Moskvě. Už v sedmdesátých letech se zajímal o výzkum běžeckých technik, aby vylepšil výsledky svých svěřenců a zároveň eliminoval jejich zranění. Na základě poznatků vytvořil takzvanou Pose Method a nyní ji předkládá široké běžecké veřejnosti. „Nechte iPod doma a vnímejte zvuk běhu,“ říká a nabádá k propojení těla a mysli. Romanova poziční metoda byla využívána v posledních desetiletích na mnoha institucionálních úrovních velkými organizacemi včetně armády Spojených států a je zařazena do profesionálních sportovních programů například národního triatlonového týmu Velké Británie, Spojených států, Mexika a Ruska. Krok za krokem vede Dr. Romanov zkušené i začínající běžce ke zlepšení a zdokonalení běžeckého stylu. V knize najdete řadu rozfázovaných fotografií, podle nichž lze kontrolovat pokroky, též podrobný popis jednotlivých technik pohybu a zároveň sestavy cviků od přípravných přes cviky pro ohebnost kloubů a další v rámci devítidenního plánu.

Zuzana Dorogiová

Jak odstoupit od smlouvy s dodavatelem energie

■ Nemusí to být zrovna nevýhodná smlouva podepsaná mezi dveřmi, která vás přiměje řešit, jak odstoupit od kontraktu na dodávku elektřiny či plynu. Podívejte se na možnosti, které máte.

Jana Poncarová

Od smlouvy podepsané mimo prostory obvyklé k podnikání, tedy například u vás doma, můžete podle občanského zákoníku (paragraf 1829) odstoupit ještě 14 dní od podpisu, pokud není uvedeno jinak v obchodních podmínkách (některé společnosti lhůtu prodloužily i na 30 dní). Rozhodující je přitom datum odeslání zásky. Odstoupení je třeba zaslat písemně poštou, a to nejlépe s dodejkou, abyste dostali informaci o tom, že adresát psaní obdržel.

JEŠTĚ 15 DNŮ PO ZAHÁJENÍ DODÁVKY

Novela energetického zákona, která vstoupila v platnost v lednu letošního roku, umožňuje od smlouvy na dodávku elektřiny nebo zemního plynu odstoupit ještě 15 dnů po zahájení dodávek. To je určitě krok dopředu. Spotřebitelé se totiž často o tom, že změnu dodavatele podepsali, dozvědí až poté, co jim od dodavatele přijde takzvaný uvítací dopis. A na odstoupení podle občanského zákoníku je už pozdě.

„Výpovědní doba činí 15 dnů a počíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po doručení výpovědi. K zahájení dodávek podle smlouvy s novým dodavatelem tedy v takovém případě dojde, ale spotřebitel má možnost smlouvu bez sankce ukončit, a to ještě patnáctý den po zahájení dodávek,“ říká Tomáš Palla, vedoucí osobní poradny Praha Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace. Podle odborníka tímto opatřením

Foto: profimedia.cz

VČASNÁ REAKCE. Riziko smluv na dobu určitou tkví v tom, že nekončí uplynutím sjednané doby, ale automaticky se prodlužují, pokud je včas nevypovíte.

zákonodárce zachoval jistou ochranu spotřebitele před neuváženými změnami dodavatele. Spotřebitel samozřejmě musí uhradit tu energii, kterou za dobu trvání smlouvy (do skončení výpovědní doby) s novým dodavatelem odebral.

PŘI ZMĚNĚ OBCHODNÍCH PODMÍNEK NEBO ZDRAŽENÍ

Dodavatelé mohou během roku zvýšit ceny elektřiny i zemního plynu, stejně jako mohou přepsat obchodní podmínky. V takovém případě může odběratel od smlouvy odstoupit ve zkrácené lhůtě. Z občanského zákoníku i energetického zákona vyplývá, že pokud nesouhlasíte s jednostrannou změnou podmínek, můžete od smlouvy odstoupit.

Pokud dodavatel zvýší ne-regulovanou cenu elektřiny nebo plynu a zákazníkovi změnu náležitě neoznámí, má zákazník podle energetického zákona právo bez uvedení důvodu od smlouvy odstoupit, a to do tří měsíců od data zvýšení ceny nebo změny jiných smluvních podmínek. Když ale dodavatel zatekazníkovi změny náležitým způsobem oznámí (nejpozději 30 dní před jejich účinností), může odběratel odstoupit od smlouvy nejpozději desátý den před dnem účinnosti změny.

„Změny obchodních podmínek lze využít za situace, kdy jste uzavřeli nevýhodnou smlouvu o dodávce energií na dobu určitou. Při odstoupení pro změnu obchodních podmínek vůči

vám totiž dodavatel nemůže uplatňovat žádné sankce,“ uvádí Lukáš Zelený, vedoucí právního oddělení dTestu.

VÝPOVĚĚD SMLOUVY NA DOBU URČITOU

Když jste propásli možnost odstoupit od smlouvy podle občanského zákoníku i energetického zákona, dodavatel obchodní podmínky nemění a ani nezdražuje, nezbývá vám nic jiného než čekat. Dnes jsou na energetickém trhu trendem především smlouvy na dobu určitou, které se podepisují na konkrétní období (většinou dva nebo tři roky). Sjednávají je nejen dodavatelé využívající podomní prodej, ale také velké zavedené společnosti.

Riziko těchto smluv tkví v tom, že nekončí uplynutím doby, na niž byly sjednány, ale automaticky se prodlužují, pokud je včas nevypovíte. Výpověď je nutné zaslat písemně v dostatečném předstihu. Doba, na kterou byla dodávka sjednána, by měla být uvedena ve smlouvě nebo v obchodních podmínkách.

SMLOUVA NA DOBU NEURČITOU

Pokud jste zatím dodavatele neměnili a nepodepisovali žádný dodatek ke smlouvě, s velkou pravděpodobností máte sjednanou smlouvu na dobu neurčitou. Tu lze vypovědět kdykoli a zpravidla se s ní pojí tříměsíční výpovědní lhůta. Po uplynutí této doby jste volní a můžete začít odebírat energii od nového dodavatele.

Více na FINEXPERT.cz

Noviny ZDARMA!

o den dříve
ve formátu pdf

Zadejte váš e-mail na
pdf.e15.cz

Foto dne

Foto: reuters

REKORDMAN. Číňané chtějí ještě letos završit ambiciózní projekt největšího radioteleskopu na světě. Obří nastavitelnou anténu parabolického tvaru o průměru 500 metrů zasadili mezi hory v kraji Pching-tchang v odlehlé provincii Kuej-čou. Rozměry díla s přehledem odsouvají na druhé místo dosud největší radioteleskop v Arecibu na Portoriku, jehož anténa má v průměru „jen“ 305 metrů. S pomocí nového nástroje chce Čína pátrat po inteligentních formách života a zkoumat původ vesmíru.

Výročí týdne

Dvůr Králové – poctivý kus Afriky v Evropě

■ Podnikatel Richard Neumann žádal v roce 1905 o povolení postavit si vilu s letohrádkem. Nemohl přitom tušit, že právě pokládá základy jedné z nejvýznamnějších zoo s africkými zvířaty.

Majitel tiskárny a mechanické tkalcovny ve Dvoře Králové nad Labem Richard Neumann v průběhu stavby rodinného sídla dal v přilehlém parku přistavět také skleník. Ten dlouhá léta sloužil svému účelu.

Do chodu jinak skvěle prosperujícího podniku zle zasáhly události druhé světové války. Jelikož většina členů správní rady byla židovského původu, dostala se firma v době okupace pod německou správu. Po skončení válečného dění však nebyla vila s továrnou navracena majiteli, ale v souladu s dekretem prezidenta republiky znárodněna. Případla Dvoru Králové,

který se v ní rozhodl zřídit městské muzeum. Součástí záměru byl také zookoutek, přičemž zmiňovaný skleník posloužil jako první tropický pavilon.

Zoologická zahrada ve Dvoře Králové nad Labem oslavila včera

70.

výročí svého založení.

Pod vedením Josefa Fabiána byla 9. května 1946 slavnostně otevřena nová – byť velmi skromná – zoologická zahrada. Postupem času se její rozloha zvětšovala a přibývaly nové zvěřince a pavilony. Patrně nejvýrazněji ovlivnil formo-

vání zahrady ředitel Josef Vágner, který ji vedl bezmála osmnáct let v sedmdesátých letech minulého století. Prosadil specializaci na africkou faunu a také vedl osm expedic do Afriky, z nichž dovezl více než dva tisíce zvířat.

Bylo jasné, že plocha zoologické zahrady se musí dále rozšiřovat. Malebné podhůří Krkonoš jako by bylo ideální pro navození dojmu divoké přírody, o který zahrada pečlivě dbá.

Jako první v zemi začala nabízet safari na způsob afrických parků, byť přirozeně ve skromnějším měřítku. Mezi žijící zvířata, jako na-

příklad lvy a žirafy, lze dnes vyrazit už také ve vlastním voze. V zahradě je možné také přenocovat a během snídáně tak pozorovat pasoucí se zebry nebo antilopy.

Zahrada v současné době disponuje největší sbírkou afrických zvířat v Evropě. V Neumannově vile, jež stála u prvních počátků příběhu, nejsou živá zvířata, ale desítky originálních obrazů ilustrátora pravěku Zdeňka Buriana, které představují svět dinosaurů. Sedmdesáté výročí založení oslavila zoo otevřením nového hlavního vstupu po vzoru národních parků v Africe. /mec/